

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

An se infamare quis possit, §. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

§. V.

An detractor restituere teneatur famam, non solum apud suos auditores, ut certum est, sed etiam apud eos, apud quos iidem auditores detraxerunt?

Hic tria mihi sunt certa, unum incertum. Certum est mihi primò, si crimen propalasti viris gravibus, communiter reputatis ut probis, qui prudenter à te credebantur alijs non revelaturi ea, quæ à te etiam injustè infamante acceperunt, te non obligari, nisi ad restituendam famam coram his, non verò coram alijs, quibus ipsi propalaverunt. Ratio est, quia tunc per accidens est, respectu tui, ipsorum revelatio, & eorundem malitiæ imputanda.

a Villalob. apud Dianam p. 3. tr. 5. res. 34.

2. Certum secundò. Si idem his, vel etiam uni crimen proximi aperuisti, ut hi alijs patefacerent, te obligari, etiam coram alijs, quantum moraliter potes, famam proximi restituere. Ratio est, quia tunc ij fuerunt instrumentum tuum, tu verò causa principalis.

3. Certum tertio mihi videtur, si advertis, auditores tuos esse malos, & prævides, facile coram alijs locuturos ea, quæ illis manifestas, te obligari, etiam coram illis alijs, famam restituere. Ratio est, quia tunc videris esse causa directa ejusmodi oblocutionis, peccando non solum contra charitatem, sed etiam contra Iustitiam: siquidem ponis ignem detractionis in manu ejus, quem certo moraliter vides paratum ad in-

cedendam bonam segetem famæ alterius.

4. Iam verò incertum mihi est, an obliger restituere famam coram illis alijs, quando eosdem auditores meos ego non reputo probos, vel graves, sed nec reputo improbos vel leves; ut item non reputo eos oblocuturos, sed nec reputo non oblocuturos. Id certè communiter in praxi contingit, cum sapissimè à detractore non fiat animadversio de bonitate vel fidelitate suorum auditorum.

5. Affero, mihi probabile fieri, me tunc non obligari, nisi ad restituendam famam coram meis auditoribus, non verò coram alijs, quibus ipsi meam detractionem notam fecero. Ratio est, quia cū nemo sit præsumendus malus, nec malè oblocuturus, non censeo ego, quando præcisivè dicto modo me habeo cooperari cum ipsorum peccato, ut censeo in casu numeri præcedentis.

b Colligo ex Fabro apud Dian. l. c.

§. VI.

An se infamare quis possit.

Sine mortali, per se, posse, jam nunc est communis à doctrina, quia sicuti quis facultates suas per se, sine mortali, dispergere valet, ita suam famam, cujus est pari modo dominus.

a Sotus, Navar. alijs communiter, qui citat, sequiturque. Less. li. 2. c. xi. dub. 2. contra Cajet. 23. qu. 73. art. 2. Et in summa, si detrahitur contra quem etiam agit Barthol. à S. Fausto in specul. Conf. d. 21. q. 5.

2. Dixi (per se) non lethali ter peccabitur,

cabitur. Primò si infamia redundat in alios, puta, filios, familiam, religionem; secundo, si infamator se infamando, afferat irrationabiliter sibi periculum vite, vel mutilationis membrorum (horum enim non est dominus, & de quibus absolute disponere possit homo.) tertio, si inde oriatur alicui notabile damnum, ut si se Prælatus infamet, unde suos bene regere nequeat; an verò mortaliter peccet, contra charitatem tantum, an etiam contra Iustitiam, vide apud citatos.

3. At si sine causa se quis infamia notet, peccari venialiter, certum sit, quia aliqua hæc est prodigalitas. Causæ autem hæc reducuntur ad tres. Prima est amor humilitatis discretæ & prudentis. Secunda est necessitas vitandi sibi vel alijs tormenta, vel damna gravia. Tertia utilitas, qua acquiratur bonum aliquod notabile sibi vel proximo: tunc enim charitatis motivum justam reddit diffamationem b.

b Delug. t. 1. de just. d. 14. sec. 10 num. 156.

4. Sunt tamen diligenter duo distinguenda. Potest enim se quis infamare, vel propalando peccatum suum verum vel impingendo sibi peccatum falsum: hoc difficilius est, illud sanè facilius.

5. Dico enim primò, ad evitanda tormenta gravia, immo & levia, posse e quemlibet occultum suum, quod commisit, crimen manifestò proferre, etiam si sit sibi mors imminens secutura. Ratio est, quia quilibet potest cum laude mori, propter scelus à se patratum, morte dignum, & ex alia parte

obligatio conservanda falsum non est valde rigorosa, ut ex dictis patet.

c Less. Salon, Clavis Reg. alijque apud Bonacin. d. 2. de rest. qu. 4. p. 10. n. 7. quibus adde Tol. aliosque citat. à Delugo l. c. num. 104. contra Mol. aliosque ibid cit.

6. Dico secundo; ad tormenta, damnaque gravia vitanda, posse d quemlibet sibi falsum grave crimen imponere, etiam si mors sit sibi secutura: at non ad vitanda levia; ratio prioris partis est, quia nemo tenetur, cum tanto incommodo vitam sibi conservare, ut alibi dictum est; ratio posterioris est, quia quilibet tenetur, vitam custodire, quando non magna difficultate potest: at nunc potest tormenta levia sustinere; ideo enim levia sunt, quia sustineri à te possunt: secus, essent gravia. In priore dicto semper supponimus, abesse perjurium, cui infamator sui providere non difficulter poterit per equivocationem: itemque abesse damnum tertij, quod si fortè intercurreret, ut si idem infamet familiam &c. providere etiam illi damno poterit, se statim retractando, ac publicè fatendo, se tormentorum vi sibi crimen imposuisse. Verum debet adesse spes, ejusmodi retractione futura, quæ regulariter non adest: nunquam retractanti creditur à Iudicibus.

d Barth. à S. Faust. in Spec. Conf. d. 21. qu. 6. n. 5. & 6. licet immemor sui dicti, non posse sine mortali, dicat ibi disp. 2. q. 24. n. 14.

7. Vtrum ad salvandum patrem vel amicum possit quis sibi fingere crimen falsum, videantur laudati e Doctores.

e Delug. l. c. nu. 183. Less. l. c. num. 40. alijque ab ipsis citatis.

De